

İSTANBUL'A GELEN YABANCI TURİSTLERİN ŞÜPHELİ OLARAK MÜDAHİL OLDUKLARI SUÇLARIN TÜRLERİ VE SAYILARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Mustafa ÇALIŞKAN*

Yunus MENCİK‡

Öz

Gerek ülkemiz açısından gerekse dünya devletleri açısından oldukça önemli bir yer olan İstanbul birçok amaçla Türkiye'ye gelen turistlere ev sahipliği yapmaktadır. Gerek iç göçlerle gerekse yabancı turistlerle çeşitlenen İstanbul kozmopolitan bir şehir yapısında olduğu görülmektedir. Bu çeşitliliğin getirmiş olduğu dil, kültür ve din zenginliğinin yansırı bazı olumsuzlukları da beraberinde getirdiği ve bireyi bazen suçun mağduru bazen de suç olayının faili durumuna düşürdüğü görülmektedir.

Söz konusu İstanbul'da yabancı ülke vatandaşlarının sayısının oldukça fazla olması suç olaylarında ne derece müdahil oldukları konusunda merak uyandırmıştır. Dolayısıyla İstanbul'a gelen yabancı turistlerin sayısal durumu ile şüpheli olarak karıştıkları suç türleri ve en çok hangi suçlarda şüpheli konumunda oldukları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda İstanbul Emniyet Müdürlüğü Yabancılar Şube Müdürlüğü'nün 2001-2014 yılları arasında İstanbul'a gelen yabancı turistlerin karıştıkları suç şüphesi olaylarının veri istatistikleri ile İstanbul Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından yayınlanan veriler kullanılarak amaca ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suç, Yabancı Suçlular, Yabancı Şüpheliler, Yabancı Turistler.

THE TYPES OF THE CRIME THAT TOURISTS VISITING TURKEY AS SUSPECTS GET INVOLVED AND THE COMPARISONS OF THEIR NUMBERS

Abstract

Istanbul, an important place for both our country and the world states, host to the tourists visiting Turkey with many purpose. It is seen that Istanbul, whether became varied with domestic migration or with foreign tourists, is a cosmopolitan city. Together with its benefits (richness) like language, culture and religious, some problems can accompany. It occurs that it makes person sometimes the sufferer of a crime, sometimes the offender of a crime.

That the population of foreign citizens is quite much in Istanbul has aroused curiosity about what extent they get involved in crime incidents. Thus, it is tried to be revealed that numerical case of the foreign tourists visiting Turkey, the crime types that they get involved as suspects and at what crimes they are offender mostly. Within this context, data statistics by Istanbul Security Directorate Foreigner's Department about the crime incidents of the foreign tourists they get involved who visited Turkey between 2001 and 2014 and the statistics published by Provincial Directorate of Culture and Tourism have been used and tried to achieve a goal.

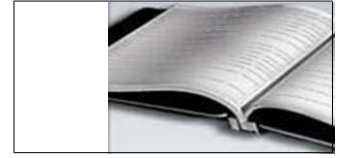
Keywords: Crime, Foreign Criminals, Foreign Suspects, Foreign Tourists.

GİRİŞ

Günümüz hukuk sisteminde suç örgütlerinin uluslararası alanda faaliyette bulunmaları nedeniyle devletlerarası hukukta suç örgütleri ile mücadele ve suç işleyenlerin cezasız kalmasını önlemek amacıyla ikili ve çok taraflı birçok anlaşmalar yapılmıştır. Bunun yanı sıra devletlerin uluslararası sözleşme hükümlerinin gereğini yerine getirip getirmediğini

* Dr., İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, mcaliskan68@yahoo.com

‡ İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, mencikyunus@yahoo.com

denetlemek için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi bir takım uluslararası yargı mekanizmaları kurulmuştur.

Ülkemize her yıl dünyanın farklı ülkelerinden çeşitlik amaçlarla çok sayıda yabancı turist gelmektedir. Gezi, eğitim, ticaret vb. amaçlarla gelen yabancı ülke vatandaşları ülkemizde buldukları zaman diliminde değişik suçlara maruz kalarak mağdur oldukları gibi bazen de suç olaylarının içinde bulunarak şüpheli veya sanık konumunda oldukları görülmektedir.

Gelişen teknoloji ve buna paralel olarak ulaşım araçlarının çoğalması ve kısa sürede dünyanın farklı ülkelerine seyahat edebilme imkanının ortaya çıkması ile Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısında son on yıl içinde ciddi bir artış olmuştur. Ticaret, sağlık, ziyaret, tatil, eğitim ve hatta illegal amaçlı Türkiye'de bulunanlarda olmaktadır.

Türkiye'ye gelen turistler gelme amaçlarına göre uzun ve kısa süreli kalmaktadır. Özellikler son yıllarda Türkiye ile birçok ülkenin vize uygulamasının kalkmasıyla ülkeye giren yabancı turist sayısı artışı devam etmektedir. Türkiye'ye gelen yabancı turistler hiç kuşkusuz büyük çoğunluğu; Türkiye'nin ve Avrupa'nın en kalabalık şehri olan İstanbul'a gelmektedir. Özellikle ticaret, çalışma ve turizm amacıyla İstanbul'a gelen yabancı turistler suç vakalarıyla karşılaşmaktadırlar. Genel itibariyle suç olaylarında mağdur konumunda oldukları görülse de suç olaylarının faili durumunda oldukları da görülmektedir. Bu çalışma ile İstanbul'a gelen yabancı turistlerin suç şüphelisi olarak karıştıkları suç olaylarının türü ve sayılarının yıllara göre değişimi ortaya konmaktadır. Yabancıların müdahil oldukları suç tür ve sayıları ortaya konurken aynı zamanda suça iştirak eden yabancı turistlerin milliyetleri ve İstanbul'a en fazla gelen milliyetler itibariyle karşılaştırma yapılmaktadır.

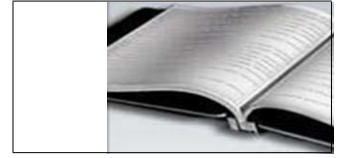
Çalışma örnekleminin İstanbul seçilmesinin amacı ise yabancıların sayısının ve çeşitliliğinin İstanbul'da oldukça fazla olması ve İstanbul'un Türkiye ve dünya açısından önemli konumda olmasındandır. Dolayısıyla bu çalışmayla İstanbul'a çeşitli amaçlarla gelen yabancı turistlerin müdahil oldukları suç olaylarını, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Yabancılar Şube Müdürlüğü verilerinden yararlanılarak bilimsel analizini yapmak amaçlar arasında yer alırken, bu çalışmanın bilime ve ilgililere fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Suç Kavramı

Suç, günümüzde güncelliğini koruyan önemli toplumsal problemlerin başında gelmektedir. Toplumda sürekli işlenen suç olaylarının, önemli güvenlik sorunu yarattığı bilinmektedir. Suç bazı türleri hem mağdur hem de failde izleri uzun yıllar devam eden sosyal bir sorun olabilmektedir. Bu sosyal problem, insanların can güvenliğinin yanı sıra, sahip oldukları servetleri açısından da önemli bir tedirginlik ve korku kaynağını oluşturmaktadır. Bu nedenle, sosyal bilimlerdeki araştırma literatürüne bakıldığında, suç araştırmalarının günümüzde önemli çalışma konuları içerisinde yer aldığı gözlemlenmektedir. Ancak, suç kavramı oldukça kompleks bir nitelik sergilediğinden suçluluğun multi-disipliner bir yaklaşım içerisinde ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Suç, hukuksal, sosyolojik, psikolojik, ekonomik vb. pek çok alanda tanımı yapılan bir olgudur. Basit tanımıyla suç, ülkelerin kanunlarına aykırı davranış sonucunda ceza yaptırımını olan fiiller olarak tanımlanmaktadır. Hukukçu Hakeri suçu “*kanunun bir ceza hukuku yaptırımını ile karşıladığı fiildir*” (Hakeri, 2012:101) şeklinde tanımlamaktadır.

Hançerlioğlu (2001:357)'da suçu “Töreye ya da yasaya aykırı davranış. Suç tarihin belli döneminde gerçekleşen koşulların zorunluluğuyla ortaya çıkan ve bir süre sonra ortadan kalkacak olan tarihsel ve toplumsal olgu” şeklinde tanımlamaktadır.

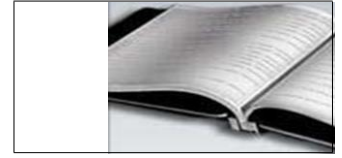
Yine literatürde suçla ilgili birçok kavrama rastlamaktayız. Bunlardan Jhering suçu toplumsal yaşamı engellemeye yönelik saldırılar; Durkheim toplumda oluşmuş kuralların ihlal edilmesi; Stanciu toplum tarafından kabul edilen kuralların ihlalinin yine toplumun çoğunluğu tarafından tehlikeli olarak görülen icra hareketleri (Dönmezer, 1994:45-47) olarak tanımlamışlardır. Genel itibariyle bu kişilerin suç tanımlaması sosyolojik olup yazınsal metinlerden ziyade toplumda oluşturulmuş sosyal kontrol mekanizmaların ihmal edilmesi olarak tanımlanabilir.

Bu tanımlamalar benzer olarak suç, aynı zamanda yasal bir etiket olup belirli bir zaman diliminde toplumun değer sistemiyle tanımlanır. Belli bir zamanda suç sayılan aynı eylem başka bir zaman diliminde suç sayılmayabilir. Bir dönem suç olan unsurlar zamanla suç olmaktan çıkıyor ya da suç sayılmayan bazı unsurla zamanla suç sayılabiliyor. Aynı zamanda bir toplumda suç sayılan bir eylem başka bir toplumda suç olmuyor. Örneğin homoseksüellik İngiltere’de anormal bir durum olarak görülmezken yakın geçmişte Hindistan’da anormal olarak karşılanmaktaydı. Başka bir örnek olarak çok evlilik Hindistan Müslümanları için yasarken Hindular için yasal değildir (Rao, 1988: 189). Benzer şekilde bir başka örnek ise olağan durumlarda adam öldürmek suç iken savaş halinde öldürmek suç sayılmamaktadır (Bozkurt, 2006: 175). Ülkemizden örnek verecek olursak zina yapmak ülkemizde geçmiş dönemde suç olarak değerlendirilirken günümüzde suç olmaktan çıkmıştır. Yani eylemlerin neticesindeki olumlu ya da olumsuz dönütler şartlara, durum ve zaman göre değiştiğini söyleyebiliriz.

İçli (1993:7)’de suçun evrenselliğinden bahsetmekte ve tarihsel süreç için tüm toplumlarda olduğuna ve gelecekte oluşabileceğine vurgu yapmaktadır. Ayrıca İçli (1993:7) suçun göreceli olduğunu yani yukarıda da bahsedildiği üzere suçun ülkelere göre değiştiğine işaret etmektedir. Hukukçu ve aynı zamanda kriminoloji üzerine araştırmalar yapan Dönmezer (1984: 61)’in suç hakkındaki düşünceleri de esasında bu tanımlamalara benzerdir. Dönmezer suçu, topluma zarar verdiği ya da topluma karşı tehlikeli olan fiillerin hukuk sistemi tarafından kabul edilen ve belirtilen eylem, davranış, tavır ve hareket olarak değerlendirmektedir. Aynı zamanda tarihsel süreç içinde topluma zarar verdiği ya da tehlikeli olduğu kabul edilen davranışlara kanun koyucular tarafından ceza yaptırımını uygulandığına işaret etmektedir.

Suç bilimcilerin suça bakışı ise suçun bir patolojik vaka olduğunu öne sürerler. Ancak sosyolog Durkheim ise suçun/suçluluğun tüm toplumlarda her türden görüneceğine işaret eder ve her yerde ve her zaman suç oluşacak insan potansiyelinin varlığına dikkat çeker (Korkmaz ve Kocadaş 2006: 91). Hatta Durkheim suçu normal, zorunlu ve yararlı olduğuna işaret ederek suç gibi sapma davranışların toplumun gelişimi açısından olumlu olacağını işaret etmektedir. Bu düşünceye benzer birçok yazarda toplumlarda sapıcı eylemlerin bulunmaması toplumları yerinde sayan ilerleme kat edemeyen toplumlar olarak değerlendirmektedir (Dönmezer, 1981:65). Bu düşünce belki çok dar anlamda geçerli olmaktadır. Bu doğrultuda bazı sapma davranışları olumlu sonuçlar doğurabileceği fakat tüm sapkın davranışların toplumlar için yarar sağlamayacağı da aşıkardır.

Suç kavramı hakkında yapılan tüm bu tanımlama ve yorumlar bir ülkenin kendi kanunları olsada bu kurallara uymak sadece kendi vatandaşlarını değil ülkeye giriş yapmış olan yabancı ülke vatandaşlarını da kapsamaktadır. Ancak suç olayına karışan yabancıların vatandaşları

olduğu ülke ile karşılıklı hukuki anlaşmalar da göz önünde bulundurulmakta ve hukuki işleyişte farklılıklar olabilmektedir.

1.2. İstanbul'a Gelen Yabancı Turistlerin Sayısal Durumu

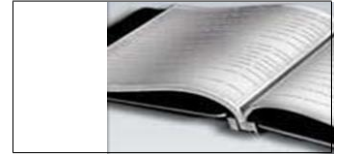
Öğrenim, çalışma, araştırma, ticaret, turistik vb. sebepler ile uzun veya kısa süreli vize alarak ya da vize muafiyetinin sağlamış olduğu kolaylıktan yararlanarak İstanbul'a yabancı turistler gelmektedir.

Türkiye'ye farklı amaçla giriş yapan yabancı turistlerin bunların içerisinde günü birlik olarak İstanbul'a girenler dahil olmak üzere sayısal durumları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 1: İstanbul'a Gelen Yabancıların Ülkelere Göre Dağılımı

ÜLKE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Almanya	892,968	986,099	1,071,427	1,179,397	1,205,976	1,298,235	1,006,495	986,560
Rusya Federasyonu	407,431	489,766	537,784	573,528	589,950	489,014	297,723	494,084
İngiltere	359,634	391,845	441,870	456,172	497,561	527,334	371,526	380,943
İtalya	403,579	407,183	428,927	437,552	466,030	351,338	168,083	163,034
Irak	94,082	155,619	212,924	241,262	354,063	492,318	280,092	517,653
Fransa	342,298	399,620	436,686	478,258	494,315	464,262	362,947	370,517
İran	272,927	361,558	395,122	386,339	590,920	755,707	648,176	900,810
A.B.D	361,008	444,894	485,086	503,019	533,442	562,377	319,273	270,887
Hollanda	209,198	233,066	260,284	284,748	298,959	302,283	260,931	253,853
Ukrayna	136,502	154,728	199,245	246,950	257,560	270,428	289,395	304,275
Suriye	48,457	47,314	66,669	172,449	228,379	343,840	92,995	100,140
Japonya	175,412	166,181	184,161	154,723	153,084	90,081	38,307	42,406
İspanya	200,678	198,150	194,668	201,065	235,834	187,842	83,152	89,051
Azerbaycan	138,600	154,179	200,067	228,630	240,433	229,375	188,199	216,162
Güney Kore	101,334	129,222	140,519	166,363	225,593	202,424	97,411	109,113
Türkmenistan	112,411	134,748	131,247	144,065	174,233	162,556	155,449	217,504
Belçika	105,392	111,170	119,835	131,463	140,990	141,573	119,052	122,193
Avusturya	115,557	133,299	146,676	162,874	167,036	174,239	136,773	138,493
İsviçre	101,092	121,817	143,631	158,296	159,066	156,793	105,503	106,759
İsrail	46,652	43,748	50,705	76,298	86,917	104,646	107,358	151,212
Özbekistan	58,600	74,463	95,262	116,892	127,536	127,023	124,040	177,604
Gürcistan	33,585	45,760	46,258	60,582	70,928	65,338	57,665	64,454
Pakistan	19,838	22,928	25,509	32,022	45,803	56,169	47,995	72,664
Moldova Cumhuriyeti	39,544	40,605	43,660	45,591	40,082	41,396	37,360	38,681
Afganistan	7,634	10,694	25,144	15,128	17,381	27,001	42,958	38,487
Diğer	2,176,567	2,599,213	4,379,731	5,000,598	5,646,888	6,089,320	4,771,624	4,513,056
Toplam	6,960,980	8,057,869	9,381,670	10,474,867	11,842,983	12,414,677	9,203,987	10,840,595

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR,71515/turizm-istatistikleri.html>, erişim tarihi: 02/03/2018.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yıllık verilerine göre Türkiye'ye gelen yabancıların sayısı; 2010-2017 yılları arasındaki verilere göre en çok yabancı geldiği ülke Almanya olmuştur. Almanya, ikinci sırada gelen ülkeden iki katından daha fazla ziyarette bulunarak ilk sırada yer almaktadır. Türklerinde yurt dışında tercih ettikleri ülkeler arasında da Almanya ilk tercih edilen ülkeler arasında yer almaktadır.

Türkiye'ye Almanya'dan sonra en çok gelen ülke vatandaşı 2010, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında Ruslar, 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarında ise İranlılar olmuştur. Üçüncü sırada ise; 2010 yılında İtalyanlar, 2011, 2012 ve 2013 yıllarında ABD vatandaşları, 2014 yılında Ruslar, 2015 yılında ABD vatandaşları, 2016 yılında İngilizler ve 2017 yılında ise Ruslar olmuştur. Dördüncü sırada ise; 2010 yılında ABD, 2011 ve 2012 yıllarında İtalya, 2013 yılında Fransa, 2014 yılında ABD, 2015 yılında İngiltere, 2016 yılında Fransa ve 2017 yılında İngiltere vatandaşları olmuştur.

2010-2017 yılları arasındaki verilerden anlaşılacağı üzere İstanbul'a en çok Alman vatandaşlarının geldiği görülmektedir. Ayrıca Alman vatandaşlarının oranı kendine en yakın diğer ülkeden yaklaşık bazı yıllarda üç kat fazla olduğu görülmektedir. Almanya'dan sonra yıllara göre farklılık göstermekle birlikte Türkiye'ye en çok gelen yabancı ülke vatandaşları; Rus, İran, İngiliz, İtalyan, Fransız ve Amerikalılardan oluşmaktadır. 2014 yılından itibaren İstanbul'a gelen İranlıların sayısı dikkat çekici oranda artış göstermektedir. Hatta 2017 yılında İstanbul'a gelen Almanlarla (986,56) İranlıların (900,81) sayısı birbirine çok yakın olduğu görülmektedir.

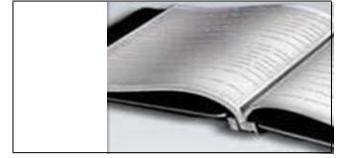
İstanbul'a gelen yabancı turistlerin yıllara göre dağılımını ise şu şekilde sıralamak mümkündür;

Tablo 2: İstanbul'a Gelen Yabancı Turistlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	İstanbul	Yıllar	İstanbul
2000	2.349.500	2009	7.509.741
2001	2.510.763	2010	6.960.980
2002	2.699.131	2011	8.057.869
2003	3.151.739	2012	9.381.670
2004	3.473.144	2013	10.474.867
2005	4.849.353	2014	11.842.983
2006	5.346.658	2015	12.414.677
2007	6.453.553	2016	9.203.987
2008	7.049.234	2017	10.840.595

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/Eklenti/53615,temmuz-2017pdf.pdf?0> , erişim tarihi: 02/03/2018

2000-2017 yılları arasında İstanbul'a gelen yabancı turistlerin sayısı 2016 ve 2017 yıllarında küçük azalmalar olsada genel itibariyle artış olduğu görülmektedir. İstanbul'a gelen yabancı turistlerin yıllara göre artış miktarları göz önüne alındığında yakın zamanda İstanbul'a kendi nüfusu kadar yabancı turist geleceği yorumu yapılabilir.

2. YABANCI TURİSTLERİN ŞÜPHELİ OLARAK KARIŞTIKLAR SUÇLAR

Yabancıların şüpheli olarak karıştıkları veya mağdur-müşteki oldukları suçların yıllara göre dağılımı, yıllar içerisinde artış veya azalış gösterip göstermedikleri suçların artış veya azalışının muhtemel nedenleri üzerinde durulması gerekmektedir. Bu başlık altında yabancıların 2001-2014 yılları arasında şüpheli olarak karıştıkları yabancıların daha çok hangi suç türlerinden dolayı şüpheli durumuna düştüğü tablolar halinde açıklanacaktır. Suç istatistiki verileri İstanbul Emniyet Müdürlüğü Yabancılar Şube Müdürlüğü kayıtlarından yararlanılarak oluşturulmuştur. İstanbul'a ve Türkiye'ye gelen yabancıların sayısal durumları ve oranları ise Kültür ve Turizm Bakanlığının resmi internet sayfasındaki verilerden yararlanılmıştır.

Şüpheli kavramına bakıldığında ceza hukuku anlamında soruşturma evresinde suç şüphesi altında bulunan kişi olarak tanımlanmaktadır. Bu durumda soruşturmanın ne olduğundan da kısaca bahsetmekte fayda vardır. Soruşturma, suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin düzenlenmesine kadar geçen evreyi ifade etmektedir. İddianamenin ise cumhuriyet savcısının hazırlamasıyla oluşmaktadır. Bu evrede meydana gelen fiille ilgili failin durumuna şüpheli denilmektedir (Parlar ve Hatipoğlu, 2007:410).

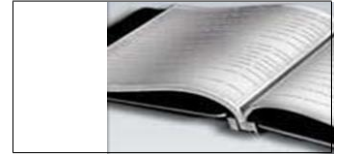
Söz konusu olaylarda yabancıların şüpheli olduğu olaylarda hukuki süreç uluslararası anlaşmalar veya şüphelilerin vatandaşı olduğu ülkeyle karşılıklılık esasına göre hukuki süreç işlemektedir.

Suç şüphesi altında bulunan yabancılar çeşitli suçların şüphelisi olmuş ve meydana gelen suç vakaları daha iyi anlaşılması açısından tablo haline dönüştürülmüştür. Veri analizi yapılırken çok az sayıda meydana gelen suç türleri “diğer” başlığı altında toplanmıştır. Ayrıca AIDS toplum sağlığını ciddi oranda etkilediği ve diğer hastalıklara nazaran dünyayı çok ciddi şekilde tehdit etmesi sebebiyle AIDS hastalığı ayrı bir madde olarak ele alınmıştır.

Aşağıdaki tabloda İstanbul'a gelen yabancıların karışmış oldukları suç türlerinin yıllara göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 3: Yıllara Göre Yabancıların Karıştığı Suç Türlerinin Dağılımı

S.NO	Suç Türü	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
1	Resmi Belgede Sahtecilik	1684	2028	986	1163	1178	717	721	750	146	282	514	292	596	880
2	Hırsızlık	1416	1073	385	688	502	457	328	281	272	247	218	191	350	385
3	Vize İhlali	1395	1822	2962	2160	2532	1993	3620	4651	3589	2505	2195	1893	1561	2967
4	İllegal Giriş	1084	1349	3419	1292	1435	1481	2718	4706	3539	3682	4933	2888	2919	3419
5	İzinsiz Çalışma	1080	742	758	992	1175	1018	2194	949	285	230	378	449	352	758
6	Uyuşturucu Madde Bulundurma ve Kullanma	596	1049	304	639	1066	630	393	327	253	176	173	153	202	304
7	Fuhuş	585	770	900	754	699	909	797	641	540	530	829	423	543	893
8	Başkasına Ait Pasaport Kullanma	450	532	15	0	16	0	11	5	0	0	0	0	12	15
9	Giriş Yasağını İhlal	406	521	0	432	354	82	131	45	7	11	0	6	0	0
10	Konsomatris	194	0	148	0	0	0	0	0	0	0	0	47	95	148
11	Yaralama	230	141	30	54	19	14	46	7	0	0	0	26	28	27

12	Dolandırıcılık	188	112	21	51	56	52	49	29	17	44	54	50	27	21
13	5607 sayılı (kaçakçılıkla mücadele) K. Muhalefet	150	141	12	222	273	25	19	24	3	5	76	0	8	9
14	Hastalık	100	17	604	842	1068	606	756	531	528	485	252	211	441	603
15	Yağma	90	48	0	27	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Görevli Memura Mukavemet	52	23	9	19	11	0	6	0	0	0	0	14	4	6
17	Tehdit	46	22	8	15	3	0	0	0	0	0	0	4	11	7
18	Göçmen Kaçakçılığı	42	38	0	80	62	36	64	30	0	0	0	0	0	0
19	Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar	42	40	1	6	0	2	4	0	0	0	0	2	0	0
20	6136 S. Kanuna Muhalefet	26	16	9	18	27	15	15	3	0	0	16	11	21	9
21	Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakma	23	6	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	0	0
22	Adam Öldürme	30	23	20	13	18	1	11	7	4	5	5	6	16	14
23	Pasaport. Kan. Muhalefet	10	20	760	329	329	12	285	105	0	0	0	0	0	0
24	AİDS	0	6	24	26	31	21	16	11	16	14	0	0	22	23
	Diğer	1.388	799	480	806	2364	161	179	203	162	5	655	2.087	2.939	2.739
	TOPLAM	11.307	11.338	11.855	10.628	13277	8.203	12.336	13.305	9361	8222	10.298	8753	10.147	13.227

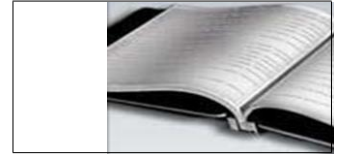
Kaynak: İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Yabancılar Şube Müdürlüğü

Yıllara göre İstanbul'a gelen yabancıların sayılarına bakıldığında hızla arttığı görülmektedir. Birçok nedenden dolayı İstanbul'a gelen yabancılar kısa ve uzun süreli kalmaktadırlar. Ülkemizde kaldığı sürece Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını bilmeme gerekçesi de dahil olmak üzere birçok suç olaylarıyla karşılaşmaktadır. Bazı yabancılar kendi ülkelerinde işlemiş oldukları suçlardan dolayı ülkemize geldikleri bazılarının ise suç işlemek amacıyla Türkiye'ye geldiği bilinmektedir.

Yabancıların 2001-2014 yılları arası İstanbul'da karıştırdıkları suç türlerini şu şekilde sıralamak mümkündür; yıllara göre en çok suç olaylarının yaşandığı suç türleri ilk sıralarda verilmiştir. 2014 yılı içerisinde Yabancılar Şube Müdürlüğü'ne gelen suç vakaların içerisinde en çok olay resmi belgede sahtecilik suçundan işlem yapılmıştır. Özellikle pasaport üzerinde değişiklik yapmak, kimlik üzerinde değişiklik yaparak suç fiiline karışmışlardır. İkinci en çok suç olayı Hırsızlık olayından dolayı işlem yapılmıştır.

Üçüncü sırada en çok suç olayının vuku bulduğu eylem ise Vize İhlalidir. Ülkeye geliş amaçlarının dışında işler yapmak suretinde olan yabancılar için kayıtlara bu şekilde geçilmektedir. Örneğin öğrenci amacıyla gelip para kazanmak amacıyla çalışanlar bu gruba girmektedir.

Dördüncü sen çok suç olayı ise illegal giriş yapanlardır. Bu kişiler genellikle yasadışı yollarla Türkiye'ye gelenlerden oluşmaktadır. Yine çeşitli amaçla Türkiye'ye alınmayan yabancıların ya da ekonomik yetersizliklerinden yasadışı yollarla Türkiye'ye gelenlerden oluşmaktadır. Özellikle ekonomik düzeyi düşük ülkelerden çalışmak amacıyla gelenlerin karıştırdıkları suç türleridir. Beşinci en çok meydana gelen suç türü ise izinsiz çalışmadır. Yani Türkiye'de

çalışma izni olmayan yabancıların çalışması şeklindedir. Altıncı en çok işlem yapılan suç türü ise uyuşturucu madde kullanmak ve satmak amacıyla yakalananların oluşturduğu gruptur. Buna yakın suç türü ise fuhuş yapmak, fuhuş aracılık etmek ve fuhuş yaparak para kazanmak için cinsel yolla birleşenlerin oluşturduğu sınıftır. Türk Ceza Kanunu'nda fuhuş yapmanın suç olmadığı ancak menfaat karşılığında fuhuş yapmanın, fuhuşa yardım etmenin ve umuma mahsus yerlerde fuhuş yapmanın suç olduğunu belirtmekte fayda vardır (TCK 227. maddesinde detayları yer almaktadır).

2014 yılı içerisinde İstanbul'da yabancı turistler hakkında toplam 11.307 suç olayı kayda geçmiştir.

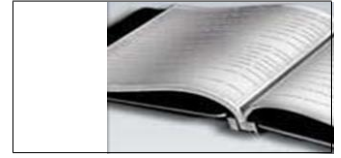
2013 yılındaki yabancıların karıştıkları suç türleri ise; ilk sırayı yine evrakta sahtecilik suçunu yer almaktadır. 2028 kişi aynı şekilde pasaport, kimlik gibi resmi belgeler üzerinde değişiklik yaparak suç olayına karışmıştır. İkinci en çok meydana gelen suç türü ise 1822 kişinin kayda geçildiği vize ihlali suçu yer almaktadır. Üçüncü sırada 1349 kişi illegal yöntemlerle ülkeye giriş yaptıkları gerekçesiyle işlem yapılmıştır. Dördüncü sırada hırsızlık suç şüphesinde; 1073 hırsızlık olayı kayda alınmıştır. Beşinci en çok meydana gelen olay 1049 suç olayına işlem yapılan uyuşturucu madde kullanma ve satma suç türüdür. Altıncı sırada 770 kişinin TCK'nın 227. Maddesinde belirtilen fuhuş suçuna muhalefette bulduklarından emniyet müdürlüğü kayıtlarına geçmiştir. 2013 yılında ise toplamda 11.338 suç olayı kayda geçmiştir.

2012 yılında en çok meydana işlenen suç türü ise 3419 kişinin kayıt altına alındığı illegal yollarla Türkiye'ye girmeye çalışan kişiler yer almaktadır. Daha sonra bunu 2962 kişinin vize ihlali suçlamasının yapıldığı yabancılar takip etmektedir. Diğer yıllara göre resmi belgede sahtecilik suçunda bu yıl düşme meydana gelmiştir. Fuhuş suçlamasına karşı yapılan işlemler yine orta seviyeler yer almaktadır.

2001-2014 yılları arasında yabancı turistler hakkında kayda geçen suç türleri tablo.3'te belirtildiği gibi devam etmektedir.

Yabancıların yıllara göre ülkemize gelme sayıları istatistiki rakamlarda 2016 ve 2017 yılında küçük ölçekte düşüş görülsede 2000'li yıllardan beri sürekli artış olduğu yönündedir. Fakat suç oranları baktığımızda geçmişteki işlenen suç oranları günümüzden fazla olduğu zamanlarda olmuştur. Bu bağlamda ülkeye gelen yabancıların sayısındaki artış miktarı suç sayılarının artacağı anlamına gelmemektedir. Suç oranların değişkenlik göstermesi ülke içindeki istikrar, kanunlar, siyasilerin ve yerli halkın tutumları, yabancıların geliş amaçları gibi birçok nedenlere bağlanabilir.

Aşağıdaki tabloda ise İstanbul'da en çok suça karışan yabancıların milliyetlerine göre karıştıkları suç türlerinin yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4: İstanbul’da Yıllara Göre Suça En Çok Karışan Milletlerin ve Karıştıkları Suç Türlerinin Dağılımı

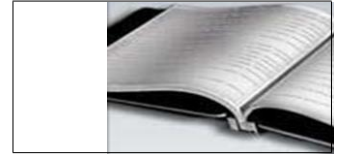
Yıllar	1. Sırada	Suç türü	2. Sırada	Suç türü	3. Sırada	Suç türü
2001	Moldova	Vize ihlali	Irak	İllegal giriş	Romanya	Vize ihlali
2002	Irak	İllegal giriş	Pakistan	İllegal giriş	Moldova	Vize ihlali
2003	Moldova	Vize ihlali	Pakistan	İllegal giriş	Ukrayna	Vize ihlali
2004	Pakistan	İllegal giriş	Moldova	Vize ihlali	Azerbaycan	Vize ihlali
2005	Pakistan	İllegal giriş	Moldova	Vize ihlali	Türkmenistan	Vize ihlali
2006	Moldova	Vize ihlali	Türkmenistan	Vize ihlali	Pakistan	İllegal giriş
2007	Türkmenistan	Vize ihlali	Pakistan	İllegal giriş	Moldova	Vize ihlali
2008	Türkmenistan	Vize ihlali	Pakistan	İllegal giriş	Moldova	Vize ihlali
2009	Türkmenistan	Vize ihlali	Moldova	Vize ihlali	Özbekistan	Fuhuş
2010	Türkmenistan	Vize ihlali	Özbekistan	Vize ihlali	Moldova	Vize ihlali
2011	Türkmenistan	Vize ihlali	Özbekistan	Fuhuş	Gürcistan	İzinsiz çalışma
2012	Türkmenistan	Vize ihlali	Gürcistan	İzinsiz çalışma	Özbekistan	Fuhuş
2013	Türkmenistan	Vize ihlali	Gürcistan	Hırsızlık	Suriye	Resmi belgede sahtecilik
2014	Türkmenistan	Vize ihlali	Gürcistan	Hırsızlık	Afganistan	İllegal giriş

Kaynak: İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Yabancılar Şube Müdürlüğü

Dünyanın hemen hemen her yerinden İstanbul’a gelen yabancılar bilerek ya da bilmeyerek suç olaylarının içinde yer almaktadır. Bazılarının ise daha ülkeye giriş yapmadan suç olaylarını göze alarak girdikleri veri istatistiklerinden anlaşılmaktadır. Yasa dışı yollarla ülkeye girmenin yasak olmasına rağmen ihlal edilmektedir. Bu kapsamda İstanbul’da yıllara göre en çok suç olaylarına karışan milletlerin karıştıkları suç olayları şu şekilde aktarabiliriz; 2014 yılında en çok suç eylemi Türkmenistan uyruklu vatandaşların işlediği kayda geçilmiştir. Türkmenistan vatandaşlarını en çok işlediği suç türü ise Vize ihlali şeklindedir. 2007-2014 yılları arasında ülkemizde en çok suç olayını Türkmenlerin yaptığı ve suç türünün ise vize ihlali olduğu istatistiklerden anlaşılmaktadır. Türkmenlerin 2001 yılından günümüze kadar en çok suç türünün vize ihlali olduğu da görülmektedir. Kültür ve turizm bakanlığı kayıtlarında 2014 yılında İstanbul’a 174.233 Türkmen vatandaşı gelerek yabancılar içerisinde 19. sırada yer almaktadır (Tablo.1).

2014 yılında en çok suç işleyen ikinci sıradaki ülke Gürcistan uyruklu vatandaşlardır. En çok işledikleri suç türü ise “Hırsızlık” suçudur. Gürcistan vatandaşları da 2014 yılında 70.928 kişi ile yabancılar içinde en çok gelen 44. sırada yer almaktadır (Tablo.1). Gürcistan’dan sonra üçüncü sırada en çok suç olaylarına karışanlar ise Afganistan uyruklu vatandaşlardır. Afganlar ise en çok illegal yöntemlerle Türkiye’ye girmek isteyenler arasında yer almaktadır.

2013 yılında en çok suç olayına karışanlar yine Türkmenler olmuştur. Türkiye’ye gelen yabancılar arasında 144. 065 kişi ile 22. sırada yer almaktadır (Tablo.1). Gürcistanlılar ise 60.582 kişi gelerek 43. sırada yer almışlar ve en çok işledikleri suç türü yine hırsızlık olmuştur. En çok suç işleyen üçüncü sırada yer alan Suriyeliler ise 2013 yılında 172.449 kişi İstanbul’a gelmiş ve 15. sırada yer almıştır. Suriye’deki buhranlı durumdan ülkelerini terk edenlerin sayıları son zamanlarda milyon seviyelerine ulaşmıştır. Suriyeliler en çok resmi belgede sahtecilik suçlarından dolayı kayıtlara geçmiştir.

2001-2014 yılları arasındaki suç olaylarına bakıldığında ilk üç sırada Moldova, Irak, Romanya, Pakistan, Ukrayna, Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Gürcistan, Suriye ve Afganistan yer almıştır. Son yıllarda özellikle Türkmenistan oldukça yüksek seviyede vize ihlali yapan ülkeler arasında ilk sırayı aldığı görülmektedir. Özellikle Moldova ve Özbekistan'dan uyruklu vatandaşların çok sayıda fuhuş amaçlı buldukları istatistiki sonuçlar arasında yer almaktadır.

SONUÇ

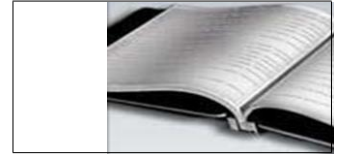
İstanbul'a gelen yabancı turist sayısı yıllara göre arttığı görülmektedir. Özellikle Türkiye'ye göre daha az gelişmiş ülkelere para kazanmak amacıyla gelen çok sayıda yabancı turist birçok suç olaylarına karıştıkları görülmektedir. Bu suçlar arasında en çok resmi belgede sahtecilik, vize ihlali yapanlar, fuhuş, izinsiz çalışanlar, uyuşturucu madde satışı yapanlar, dolandırıcılık, konsomatris olarak çalışanlar, insan ticareti gibi birçok suç eylemleriyle ülkemizi tehdit etmektedirler. Ülkemize ekonomik olarak kayıp yaşattıkları gibi fuhuş yaparaktan toplumun ahlaki çöküntüye girmesinde tehdit unsuru olabilmektedir. Bunların bir kısmı AIDS gibi ciddi derecede yaşamı tehdit eden bulaşıcı hastalıklar taşınmakta bunun yanında diğer hastalıklarla toplumu hem maddi hem de ahlaki yönden zarar verdiği toplum nezdinden bilinmektedir.

Yıllara göre bakıldığında İstanbul'a gelen turistlerin sayıları hızla artsada geçmişten beri meydana gelen suç olaylarının toplamında çok artış olmadığı görülmektedir. Hatta 2000'li yılların ilk dönemlerinde yabancıların karıştıkları suç eylemleri günümüzden daha fazla olduğu görülmektedir (Tablo.3). Bu bağlamda yabancıların sayısal olarak artması suçun artacağı anlamına gelmediğinin göstergesidir. Ülke yönetimi suçla mücadelede istikrarlı davrandığı müddetçe yabancıların sayısı artsada suç oranlarında ve mağdur sayısında düşme olacağı söylenebilir.

İstanbul'a gelen turistlerin milliyetlerine bakıldığında 2010-2017 yılları arasında en çok Almanların geldiği görülmektedir (Tablo.1). Bunun yanında Avrupa ülkesinden de çok sayıda turist İstanbul'a gelmektedir. Ancak suç vakalarına karışan kişilerin milliyetine bakıldığında genellikle Orta Doğu ve Orta Asya ülke vatandaşlarının ilk sıralarda olduğu görülmektedir (Tablo.4).

Özellikle son yıllarda yabancılar tarafından resmi belgede sahtecilik, hırsızlık ve vize ihlali suçlarında şüphelilerin sayısı diğer suçlara nazaran artış olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır (Tablo.3).

Genel itibariyle İstanbul'a gelen yabancı turistlerin karıştıkları suç olaylarının belli suçlarda yığılma olduğu görülmektedir (Tablo.3). Aynı zamanda İstanbul'a gelen turistlerin milliyetleri açısından bakıldığında yine belli ülke vatandaşlarının yoğun bir şekilde suç şüphelisi olduğu görülmektedir (Tablo.4). Bu hususta İstanbul'un gerek bölge turizmi ve ticari ilişkiler gerekse bölgenin güvenliği için suç olaylarının minimuma indirilmesi için ilgili kurumların geliştirilmiş önleyici tedbirler almaları önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Bozkurt, V. (2006).Değişen Dünyada Sosyoloji. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Çiçekli, B.(2007), Yabancılar Hukuku. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Dönmezer, S.(1981).Kriminoloji, 6. Baskı. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Dönmezer, S.(1984). Kriminoloji. İstanbul: Filiz Yayınevi.
- Dönmezer, S. (1994). Kriminoloji. İstanbul: Beta Yayınları.
- Hakeri, H.(2012).Ceza Hukuku.13. Baskı. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Hançerlioğlu, O.(2001). Toplum Bilim Sözlüğü,3. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- İçli, T.G. (1993). Türkiye’de Suçlular-Sosyal Kültürel ve Ekonomik Özellikleri. Ankara:Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Korkmaz, A. ve B. Kocadaş. (2006).Toplumsal Sapma. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.
- Ökmen, Ö. (2010) Yabancılar Hukukunda Göçmenler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özden, S.Y.(2007).Adli Psikiyatri. İstanbul: Mavi İletişim Danışmanlık Tic. A.Ş.
- Parlar, A. ve Hatipoğlu, M.(2007). 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara: Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.
- Rao, V. S. (1988). Perspectives In Criminology. New Delhi: Vikas Publishing House.
- Şimşek, K.(2013). Yabancıların Karıştıkları Suçlar Ve Suçların Takibinde Yaşanılan Sorunlar: Bodrum Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Yeşil, U. (2006), Yabancıların Türkiye’de Taşınmaz Mal Edinmeleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

İnternet Kaynakları

- <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR,71515/turizm-istatistikleri.html>, erişim tarihi: 02/03/2018.
- <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/Eklenti/53615,temmuz-2017pdf.pdf?0>, erişim tarihi: 02/03/2018